

Lisa 2 Hindamise korraldus

Hindamise aluseks on **Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadus 09.06.2010 § 29 ja § 30 ning Põhikooli Riiklik õppekava § 19, § 20, § 21, § 22 ja § 23.**

1. 2. ja 3. klassi õpilaste hindamine

1. Esimese, teise ja kolmanda klassi õpilaste õpitulemuste hindamisel kasutatakse kujundava hindamise põhimõtteid rakendades selleks sõnalisi hinnanguid. Sõnalise hindamise korral antakse õpilasele õppeprotsessis suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid ja soovitusi ning iga **poolaasta** ja õppeaasta lõpul kirjalikke kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad süsteemselt lapse arengut, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist, õppeprotsessis osalemist ja õpitulemusi. Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt. Väljundipõhise õppekava kõrgeim õpiväljund on omandatud üld-pädevused.
2. Kokkuvõtvate sõnaliste hinnangute aluseks on esimese, teise ja kolmanda klassi õpetajate tähelepanekud ja märkmed. Hinnangutes tuuakse esile õpilaste edusammud ja juhitakse tähelepanu puudustele teadmistes ning arendamist vajavatele oskustele. Olulised on omandatud aineülesed üldpädevused.
3. **Esimeses, teises ja kolmandas klassis hinnatakse kirjalike kokkuvõtvate sõnaliste hinnangutega poolaasta tulemusi ja õppeaasta lõpu tulemusi.**
4. Hindamise põhimõtted sõnalise hinnangu puhul:
 - Kõik hinnangud peavad olema positiivsed ja orienteeritud õpilase probleemide lahendamisele õigeaegse ja toimiva tugisüsteemi rakendamise kaudu
 - Hinnata tuleb õpilase personaalset arengut ja tema individuaalseid võimeid, õpilase arengut võrreldakse tema varasemate saavutustega
 - Hinnang antakse nii õpiprotsessile kui ka oskustele, mis on aluseks õppeainete omandamisel
 - Tulemus teadustatakse koheselt õpilasele
 - Hinnangu andmisel arvestatakse õpihuvi, õpioskusi, sotsiaalseid oskusi, lapse iseloomu kujunemist, omandatud teadmiste ja oskuste ulatust, õigsust, oskust oma teadmisi ja oskusi suuliselt ja kirjalikult väljendada, vastuste õigsust, vigade arvu ja liiki ning iseseisvust ja loovust teadmiste ja oskuste rakendamisel.

Kokkuvõttvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud. Hinnangul ei pea olema numbrilist ekvivalenti.

5. Kaks korda õppeaastas koostatakse ja viiakse läbi aineteülelased tasemetööd 1.-3. klassis. Tasemetööde toimumise aeg on 8. detsembril (1.2. ja 3. klass) ja 15. mail. (1. ja 2. klass) Maikuus teevad 3. klassi õpilased üleriigilisi tasemetöid
6. HTM määrusega 15.12.2015 nr 54 § 6, lõige 1 on sätestatud, et tasemetöö tulemust ei käsitleta kokkuvõtva hindamise alusena ja tasemetööd ei hinnata hindega (vt käesolevas hindamisjuhendis tasemetööde sooritamine pn 4) 7. Tasemetööde eesmärk on anda objektiivset tagasisidet õpetajatele, lastevanematele ja lastele endile sellest, millele tuleks õppimise ja õpetamise protsessis rohkem tähelepanu pöörata.
8. Õpilaste klassiväline lugemine on kohustuslik 1.-9. klassini. Igas trimestris peab õpilane läbi lugema vähemalt ühe kirjandusteose. Klassivälist lugemist hinnatakse õppeaines eesti keel kooli hindamisjuhendis sätestatud vastava klassi hindamise korralduse kohaselt.

15. Kujundava hindamise põhimõtted, mis on õpetajapoolsete hinnangute aluseks esimeses klassis.

15.1 Õpihuvi.

Hoolsus, iseseisvus õpitegevuses. Kas õpib huviga või huvita, milliste õppeainete vastu tunneb huvi. Kuidas suhtub ebaedusse õppimisel: Kas on ükskõikne või elab raskelt üle; kas püüab ületada raskusi või muutub passiivseks, kaotab huvi tegevuse vastu. Õppetöö peamine motiiv, püüdlikkus tundides, koduste ülesannete täitmise regulaarsus, püüd täita neid võimalikult hästi jne.

15.2. Õpioskuse tase.

Kas asub kiiresti tööle, kas kaotab palju aega tunnis ja iseseisval õppimisel. Kas oskab alustatud tööd lõpule viia. Kas suudab end organiseerida ülesannete täitmise protsessis. Kas oskab õpiku, töövihiku või töölehega iseseisvalt töötada. Kas suudab kontrollida end tegevuse käigus, parandada tehtud tööd, seda hinnata, kas oskab töötada näidise varal jne.

15.3. Edasijõudmine õppeainetes.

Millistes ainetes on õpilane edukam, millistes ainetes esineb mahajäämus. Milliseid olulisi lünki teadmistes ja oskustes võis märgata õppeaasta algul.

Millised teemad, põhimõisted jäid õppeperioodi jooksul omandamata, milles on õpilase teadmised kindlalt omandatud. Mis valmistab õppematerjali omandamisel erilisi raskusi. Kas omandab süstemaatiliselt või toetub peamiselt mehaanilisele mälule.

15.4. Töö- ja kunstiõpetus ning käeline tegevus

Kuidas õpilane suhtub käelisse tegevusse. Kuidas käeline tegevus ja peenmotoorika on arenenud. Mis laadi tegevust eelistab. Kas oskab kasutada töövahendeid (käärid, joonlaud, liim jne). Kas viib alustatud töö lõpuni, on huvitatud töö resultaadist. Kuidas omandab uusi tööoskusi ja –vilumusi. Milline on valitsev tööstiil: töötab ainult abiga, ainult näidise põhjal, saab aru ja töötab iseseisvalt suulise juhendi alusel. Kuidas on arenenud loovus.

15.5. Mänguline tegevus.

Huvi mängulise tegevuse vastu: Milliseid mänge eelistab mängida ja kellega. Kui kaua tegeleb ühe mänguga. Millist rolli etendab mängus, kuidas sellega hakkama saab. Kas oskab alluda mängureeglitele. Kas on mängus aktiivne kaasalööja või võtab kanda juhi rolli, ilmutab initsiatiivi, iseseisvust, fantaasiat, jne.

15.6. Sotsiaalsed oskused ja käitumine. Milline positsioon on õpilasel kollektiivis. Kas ta on sellega rahul. Kellega kaaslastest eelistab suhelda, milles see suhtlemine seisneb. Kuidas suhtub klassikaaslastesse ja kaaslased temasse.

Kui püsivad on suhted kaaslastega. Konfliktisuse aste, konfliktide peamised põhjused. Kuidas reageerib märkustele, kiitustele. Kas allub kooli kodukorra nõuetele. Kuidas käitub laste-kollektiivis (rahulik, vaoshoitud, ülearu liikuv, loid, passiivne, arglik jne). Kuidas suhtub klassi ühistesse ettevõtmistesse. Kuivõrd on arenenud empaatilised võimed.

Millised muudatused õpilase käitumises on õppeperioodi jooksul toimunud.

15.7. Õpilase iseloomu kujunemine.

Liigutuste kiirus, käitumise vaoshoitus või tormakus. Kõne tempo, žestide ja intonatsiooni ilmekus. Kas ja kuidas reageerib muutustele ümbritsevas keskkonnas või tegevustes. Kas on tundlik, vastuvõtlik uutele muljetele või apaatne. Kas teeb omapoolseid ettepanekuid, kas ilmutab algatusvõimet. Kas ja kuivõrd innustub tegevustes. Kuivõrd aktiivne ja energiline on takistuste ületamisel. Millest sõltub tegevus (hetkemeeleolu, juhuslik sündmus, pikaajaline siht, kavatsus, püüe). Õpilase hoiakud ja väärtushinnangud – kas vastavad ealiselt ja sisuliselt headele ja õigetele üldtunnustatud väärtusnormidele ning tavadele.

16. Kujundava hindamise põhimõtted, mis on õpetajapoolsete hinnangute aluseks teises ja kolmandas klassis.

16.2. Õpihuvi ja õpioskused.

16.3. Edasijõudmine õppeainetes.

16.4. Töö- ja kunstiõpetus ning käeline tegevus.

16.5. Sotsiaalsed oskused ja käitumine.

16.6. Õpilase hoiakud ja väärtushinnangud.

17. Klassitunnistusel kirjeldatakse võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning tehakse ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Analüüsimisel järgitakse ülaltoodud kujundava hindamise põhimõtteid.

4.-9. klassi õpilaste hindamine: 1. Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viie palli süsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk». (Põhikooli- ja Gümnaasiumiseadus § 29 lõige 2)

2. 4.-9. klassi õpilasi hinnatakse viie palli süsteemis arvestades õpilase individuaalsust, tema arengut ja selleks tehtud tööd.
3. Valik- ja vabaainete kursuste hindamisel võib kasutada hinnanguid "arvestatud" ja "mittearvestatud".
4. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. (Põhikooli Riiklik Õppekava § 21 lõige 1)

Hindamisel viie palli süsteemis:

1. hindegas „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid; **(hinne „5” 90–100%)**
2. hindegas „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele; **(hinne „4” 75– 89%)**
3. **hindegas „3” ehk „rahuldav”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus; **(hinne „3” 50–74%)** (Põhikooli Riiklik Õppekava § 21 lõige 2)
4. **Hindegas „3D” ehk „diferentseeritud rahuldav”** hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel abiga ja vastavate tugisüsteemide rakendamisega omandada taotletavad õpitulemused ning võimaldavad tal edasi õppida või kooli lõpetada tema võimete kohaselt rakendades vajalikku abi ja tugisüsteeme; **(hinne 3D 35 – 49%)** Hinne „3D” ehk „diferentseeritud rahuldav” teisendatakse kokkuvõtva aastahinde panemisel, tasemetööde hindamisel, **3. kooliastmes 8. klassis korraldatud üleminekueksami hindamisel** ja õpilase koolist lahkumisel hindeks „3” ehk „rahuldav”
5. hindegas „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda

oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

6. hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. (Põhikooli Riiklik Õppekava § 21 lõige 2)

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, **et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga 3D 35–49%, hindegaga „2” 20–34% ning hindegaga „1” 0–19%.** (Põhikooli riiklik õppekava § 21 lõige 3). Hinnete „1” ja „2” puhul või juhtumil kui õpilase töö jääb hindamata, märgib õpetaja hindele alati juurde kommentaari eKooli.

Kooliaasta jaguneb kolmeks trimestriks:

I trimester

II trimester

III trimester

1. Iga **trimestri** lõpul saavad õpilased tunnistused õpitulemuste kohta. Trimestrihinne pannakse välja trimestri lõpul antud trimestri jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu. **Numbriline aastahinne pannakse põhikoolis välja kolme trimestrihinde põhjal.**
2. **Tõhustatud toe klassis, eritoe klassis või individuaalõppel õppivaid hariduslike erivajadustega õpilasi hinnatakse oskusainetes (muusikaõpetus, kunstiõpetus, kehaline kasvatus, töö- ja tehnoloogiaõpetus) kokkuvõtva hindegaga poolaastas, kui ainet õpetatakse ühe ainetunniga nädalas. Aastahinne pannakse välja kahe poolaasta hinde alusel.**
3. **Informaatika valikaines hinnatakse õpilasi kokkuvõtva hinnanguga "arvestatud" ja "mittearvestatud" poolaastas. Kokkuvõttev aastahinnang pannakse välja kahe poolaasta hinnangu alusel.**

4. **Õppetöö alases projekttegevuses kasutatakse õpilaste hindamisel hinnangut – arvestatud ja mittearvestatud. Projekttegevuses osalemine on vajalik vähemalt 70% ulatuses. Vähema kui 70% osaluse puhul on nõutav iseseisva töö sooritamine, mille otsustab õpetaja.**
5. **Projekttegevuse alla kuuluvad: aktiivõppe päevad (iga trimestri lõpus 2 päeva), muuseumiõpe, spordipäevad, uisupäevad jm tervet koolipäeva hõlmavad tegevused.**
6. **Õpilase, vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis või huvikoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.**
7. **Õpitulemuste hindamisel võrreldakse õpilase saavutatud ainealaseid teadmisi ja oskusi õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.**
8. **Õpitulemuste** hindamine kavandatakse õppeveerandi või poolaasta ulatuses, kavandamine määratletakse **vastavas ainekavas või õpilase individuaalses ainekavas**. Hinnatakse kooli ainekavas määratud nõutavate õpitulemuste saavutatust. Oletatavad õpitulemused määratletakse ühe tervikliku aineosa käsitlemise järel.
9. **Kirjalikud kontrolltööd** planeeritakse **vastavas ainekavas või õpilase individuaalses ainekavas** ja märgitakse **trimestri** alguses eKooli, et tagada tervisekaitse nõudeid kontrolltööde tegemisel. **Kirjalike kontrolltööde** aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
Nõutavad õpitulemused, nende kontrollimise aja, vormi ning hindamise põhimõtted teeb õpetaja õpilastele teatavaks **trimestri** algul.
Õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde (suuline vastus, kirjalik või praktiline töö, uurimus, projekt vmt) täitmine on kõigile õpilastele kohustuslik.
10. Oskusainetes (muusika, kunst, kehaline kasvatus, töö- ja tehnoloogiaõpetus) arvestatakse hindamisel **alati** õpilase individuaalset arengut.
11. Kui õpitulemuste hindamisel on õpilasele antud ülesande tulemust hinnatud hindegaga "puudulik" või "nõrk" või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise võimalus on õpilasele antud õpitulemusi kontrolliva ülesande puhul **ühel korral**.

Erandjuhtumil võib õpetaja pikendada järelevastamise perioodi **trimestri või õppeperioodi lõpuni**.

12. Koolist puudunud õpilane täidab õpitulemusi kontrolliva ülesande õpetajaga kokkulepitud ajal; hinne märgitakse eKooli puudumismärgi järel **P/3 või V/3**; kui õpilane jätab selle ülesande **mõjuval põhjusel** kokkulepitud ajaks täitmata, **jääb hinne märkimata** ja õpetaja võimaldab õpilasele järelevastamise, erandjuhtumil õppeveerandi või õppeperioodi lõpuni. **Mõjuva põhjuseta** ülesande täitmata jätmisel kokkulepitud ajal **loetakse oskused ja teadmised antud ainelõigus vastavaks hindele "1" (nõrk)**
13. Õpilasele, kes oli õpitulemusi kontrolliva ülesande täitmise päeval koolis, kuid jättis selle **mõjuval põhjusel täitmata**, jääb hinne eKooli märkimata (**eKoolis X**); õpilane täidab vastava ülesande õpetajaga kokkulepitud ajal, **kuid mitte hiljem kui trimestri lõpul**. **Mõjuva põhjuse korral** võib õpetaja võimaldada õpilasele järelevastamise kuni õppeperioodi lõpuni. Kui õpilane **ei täida** kokkulepitud ajal **mõjuva põhjuseta vastavat ülesannet**, loetakse oskused ja teadmised antud ainelõigus vastavaks hindele "1" (**nõrk**)
14. Kui õppeperioodi keskel on õppeaine **trimestrihinne või -hinnang** jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata ning on jätnud kasutamata kooli poolt pakutud tugisüsteemid ja abi, hinnatakse aastahinde või hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
15. Õpilane, kes täitis õpitulemusi kontrolliva ülesande hindele „puudulik”, täidab vastava ülesande uuesti õpetajaga kokkulepitud ajal, kuid mitte hiljem kui **trimestri lõpul**; vähemalt rahuldav hinne kantakse eKooli „puuduliku” hinde asemele (**3***). Kui õpilane täitis kokkulepitud ajal vastava ülesande „puudulikule” hindele ja õpetaja arvates ei ole otstarbekas pikendada järelevastamise perioodi, jääb „puudulik” hinne klassipäevikusse.
16. Kui õpilane on koolist **pikemat aega mõjuval põhjusel** puudunud ja ei ole **trimestri** või kursuse lõpuks **õpitulemusi kontrollivaid** ülesandeid täitnud, kokkuvõtvat **trimestri** või kursuse hinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajal õppeperioodi lõpuni.
17. Õpilasele, kelle veerandihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines **ainealane õpiabi plaan**. **Kui õpilasel on jätkuvalt trimestrihinne „puudulik” või „nõrk,” on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne**

välja panemata, koostatakse selles õppeaines vastava põhjenduse olemasolul (eripedagoogiliste, psühholoogiliste, logopeediliste uuringute tulemused) **individuaalne õppekava** või määratakse **mõni muu tugisüsteem** vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

18. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust, **peale hoiatavat ja selgitavat vestlust õpilasega**, hinnata hindegaga **“nõrk”**
19. Õppeaines pannakse välja üks kokkuvõttev hinne iga trimestri lõpul ja üks aastahinne. **Trimestrihinne** pannakse välja vähemalt **kolme** hinde põhjal.

Individuaalse õppekava järgi õppivate õpilaste hindamine

1. Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava. (Põhikooli Riiklik Õppekava § 17 lõige 4) Koostatud individuaalses õppekavas või ainekavas, arvestatakse hindamisel individuaalses ainekavas sätestatud erisusi.
2. Individuaalses ainekavas **võib õpetaja vajadusel kasutada hindamisel 35% määra hinde**

„3D” ehk „diferentseeritud rahuldava” hinde panemisel, **hinne „3D” ehk „diferentseeritud rahuldav”** teisendatakse kokkuvõtva **trimestrihinne** ja **aastahinde** panemisel, tasemetööde hindamisel, 3. kooliastmes 8. klassis korraldatud üleminekueksami hindamisel ja õpilase koolist lahkumisel hindeks **„3” ehk „rahuldav”** 3. **Individuaalse õppekava järgi õppivatele õpilastele pannakse kokkuvõttev trimestrihinne iga trimestri lõpul ka siis, kui nad õpivad õppeaineid ühe tunniga nädalas.**

Tasemetööde sooritamine

[Otselink seadusele](#)

1. **Haridus- ja Teadusministeerium või riigi sihtasutus**, kes on sõlminud Haridus- ja Teadusministeeriumiga halduslepingu (edaspidi eksameid korraldav asutus) **koostab tasemetööd ning igale tasemetööle läbiviimisjuhendi, hindamisjuhendi ja vastavustabeli järgides konfidentsiaalsusnõudeid.**

2. Tasemetöö viiakse läbi paberil või elektroonilises testimiskeskonnas. Elektrooniline testimiskeskond asub lõpueksamite, eesti keele tasemeeksami ning Eesti Vabariigi põhiseaduse ja kodakondsuse seaduse tundmise eksami andmekogus (edaspidi lõpueksamite andmekogu).

3. Tasemetööde läbiviimise erisused hariduslike erivajadustega õpilaste puhul

(1) Kooli direktor võib võimaldada haridusliku erivajadusega õpilasele tasemetöö tegemiseks tema erivajadusest tulenevalt vajalikke eritingimusi, sealhulgas ühte või mitut järgmistest:

1. anda lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
2. viia tasemetöö läbi eraldi ruumis;
3. kasutada puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
4. kasutada ilma õigekirjakontrolli programmita arvutit õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
5. lubada vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
6. lubada nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele küsimuste ja teksti ettelugemist;
7. anda kuulmispuudega õpilasele tasemetöö toimumise korralduse kohta kirjalikke juhtnööre;
8. kasutada õpiraskustega õpilasel täiendavaid õppevahendeid (sõnaraamatud, abivahendid jms);
9. selgitada õpiraskustega õpilasele töökorraldusi ning ülesannete teksti täpsemalt ja põhjalikumalt;
10. kasutada kuulmispuudega õpilasel viipekeeletõlki.

(2) Kool koostab vajaliku eritingimuse eksameid korraldava asutusega.

4. Tasemetööde hindamine ja kontrollimine

- (1) Tasemetöö tulemust ei käsitleta kokkuvõtva hindamise alusena ja tasemetööd ei hinnata hindegas.
- (2) Tasemetöö tulemuste kohta annab õpetaja kirjaliku hinnangu, mis kantakse eKooli.

- (3) Elektroonilises testimiskeskonnas läbiviidud tasemetöid kontrollitakse elektrooniliselt. Avatud vastustega küsimusi ja ülesandeid, mille õigsust ei ole võimalik elektrooniliselt kontrollida, kontrollib kooli direktori poolt määratud õpetaja elektroonilises testimiskeskonnas hindamisjuhendi alusel hiljemalt nelja tööpäeva jooksul pärast tasemetöö toimumist.
- (4) Paberil läbiviidud tasemetööd kontrollib kooli direktori poolt määratud õpetaja, kes sisestab tulemused hindamisjuhendi alusel nelja tööpäev jooksul lõpueksamite andmekogusse. Kool edastab valimisse kuulunud õpilaste kontrollitud tasemetööd eksameid korraldavale asutusele viie tööpäeva jooksul pärast tasemetöö läbiviimist.

18. Tasemetööde tulemuste analüüsi korraldab eksameid korraldav asutus.

Üleminekueksam ja loovtöö põhikooli 8. klassis

- 1. Kolmandas kooliastmes korraldatakse põhikooli õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiv loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loovtöö korraldust kirjeldatakse kooli õppekavas. Loovtööd hinnatakse hindamiskriteeriumiga: sooritatud või mittesooritatud**
- 2. Põhikooli kaheksandas klassis arvestatakse aastahinde väljapanekul loovtöö sooritust. Vastava õppeaine aastahinne pannakse välja pärast loovtöö sooritamist.**
- 3. Põhikooli kaheksanda klassi õpilased sooritavad ühes õppeaines üleminekueksami. Üleminekueksami hinne kantakse klassitunnistusele.**

Ristiku Põhikoolis on **üleminekueksam** kirjalik kontrolltöö. Õppeained **üleminekueksami** sooritamiseks on Ristiku Põhikoolis eesti keel või matemaatika ette valmistamaks õpilasi 9. klassi lõpueksamiks.
- 4. Järeltöö sooritamine 8. klassi üleminekueksami korral toimub käesoleva hindamise korralduse “ 4.-9. klassi õpilaste hindamine “ punktide 12 ja 13 alusel.**

Hindamine õppeaines "eesti keel" 1.-4. klass ja õppeainetes "eesti keel" ja „kirjandus" 5.-9. klass

1. **Eesti keeles** hinnatakse diferentseeritult püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, siis kui õpilane saab regulaarselt **õpiabirühmas logopeedilist abi** või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.
2. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafiale omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks. Õpilase arvestuslikult hinnatavatele töödele tehakse vajadusel märke "hinnatud diferentseeritult."
3. Õppeainetes **eesti keel ja kirjandus** pannakse põhikoolis teises ja kolmandas kooliastmes **5.-9. klassis välja trimestrihinded ning aastahinne mõlemas aines eraldi.**
4. **Õppeaines eesti keel ei panda põhikooli esimeses kooliastmes ja 4. klassis osaoskuste kokkuvõtvaid trimestrihindeid ega anta kirjalikkesõnalisi hinnanguid.** Õpilase õpitulemusi hinnatakse ühe kokkuvõtva hindegaga või kirjaliku sõnalise hinnanguga nii trimestrite, kui ka õppeaasta lõpul. **1.-3. klassis hinnatakse kokkuvõtva kirjalike hinnangutega poolaasta ja õppeaasta lõpu tulemusi.**
5. Õpilaste klassiväline lugemine on kohustuslik 1.-9. klassini. Igas trimestris peab õpilane läbi lugema vähemalt ühe kirjandusteose. Klassivälist lugemist hinnatakse õppeaines eesti keel ja kirjandus kooli hindamisjuhendis sätestatud vastava klassi hindamise korralduse kohaselt.

Etteütluse hindamine

1. Etteütluse hindamisel rakendatakse vajadusel diferentseeritud hindamise põhimõtteid.
2. Õpetaja võib vastavalt etteütluse eesmärgile jätta düsgraafiavead hindamata, kui tegu on õpiprotsessi hindava tööga.
Nt Kui etteütluse eesmärk on kontrollida suure algustähe omandamist, siis võib õpetaja vigadena märkida vaid selle reegli vastu tehtud eksimused.
3. Õpitulemuste omandamist kontrollivates etteütlustes tuleb parandada ja arvestada kõiki vigu.

Loovtööde hindamine

1. Loovtöö puhul hinnatakse nelja aspekti: sisu, õigekirja ja stiili, ülesehitust.
2. Lõplik punktisumma saadakse osatulemuste liitmisel. Maksimumsumma 30 punkti.
3. Õpetajale jääb õigus vastavalt õpetatud materjalile või tunni eesmärgile hinnata vaid ühte või paari osaoskust. Nt. sisu: 5; ülesehitus: 3
4. Õpetaja ei pea parandama kõiki kirjavigu, kui tema eesmärgiks on hinnata loovtöö sisu, stiili või ülesehitust.
5. Õpetaja märgib tööle, millist osaoskust ta hindas.
6. Eksamitöodes ja arvestuslikult sooritatud loovtöodes hinnatakse töö kõiki aspekte.
7. Hindamise aluseks on tabel:

Sisu		Õigekiri		Sõnavara ja stiil		Ülesehitus	
Vastab teemale, on üldistus- jõuline. Mõtted on esitatud selgelt ja arusaadavalt.	15	0-3 õigekirja viga	5	Sõnavara on ulatus- lik, lause mitme- külgne	5	Ülesehitus on loogiline ja sidus. Tekst on terviklik	5
Tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline.	12	4-10 õigekirja viga	4	Sõnavara ja lauses- tus kohati ühe- külgne. Esineb	4	Teksti ülesehituses on vastuolud, teksti osades	4
Mõtted esitatud arusaadavalt.				üksikuid stiili vigu.		esineb liigendus vigu	
Tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati seosetud ja ebaselged.	8	10-20 õigekirjaviga	3	sõnavara ja lausestus on algelised. Esineb stiilivigu.	3	Teksti ülesehituses on vastuolud, mõni osa on puudu.	2

Tekst on raskesti mõistetav.	5	Üle 20 kirjavea.	2	Sõnavara on kohati sobimatu, lause algeline.	2	Tekst on vormitu.	2
Tekst ei vasta teemale, on vormitu, mõtted on seosetud, arusaamatud, esineb ohtralt kirjavigu, sõnavara sobimatu.							0

Punktid ja hinded:

0 - 7 p - 2

8 - 12 p – 3D

13 - 21 p – 3

22 - 27 p – 4

28 - 30 p – 5

Hindamine võõrkeeles

1. Võõrkeeles hinnatakse diferentseeritult õpilast, kellel on eesti keeles püsiv kirjaliku kõne puue ja õpilane saab regulaarselt eesti keelset logopeedilist ravi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt logopeedi nõuannete järgi.
2. Diferentseeritud hindamisele suunab õpilase vastava aine õpetaja, olles kontrollinud õpilase oskusi võõrkeeles kirjaliku kõne osas.
3. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel võõrkeeles loetakse spetsiifilised ühte liiki vead üheks veaks. Õpilase kirjalikele töödele tehakse märke "hinnatud diferentseeritult." Vene, saksa ja inglise keele spetsiifilised vead on ära toodud hindamise korralduse lisas.
4. Kirjalikku tööd, mis nõuab grammatilisi teadmisi ning reeglite tundmist hinnatakse üldise hindamisjuhendi järgi, samuti hinnatakse ka ära kirja õppematerjalidest.
5. Võõrkeeles hindamise aluseks on võõrkeeles oskuse erinevad tasemed, vastava taseme pädevused on esitatud tabelis hindamise korralduse lisas.

Lisaks hindamisest

1. Kui õpilasele on kehalises kasvatuses meditsiiniliste näidustuste tõttu esitatud erinõudeid, **kasutatakse hindamisel kokkuvõtvat trimestri- ja aastahinnet, mitte muid hinnanguid.**
2. Numbrilist hindamist ei kasutata **eripedagoogilise ja logopeedilise õpiabi** tundides ega panda trimestri ja aastahindeid.
3. **Õpilase kodune töö on hindeline siis, kui õpetaja teatab ette, et antud kodust tööd hinnatakse.**
4. **Õpilase koduste tööde eest võib panna ühe kokkuvõtva hinne trimestris.** 5. **Õpilase tegemata kodutööd ei hinnata hindegaga "1" (nõrk) ega "2" (puudulik).** Kui kodutööd on süstemaatiliselt tegemata, siis hinnatakse hoolsust vastava hindegaga.
6. **Õppeaine kokkuvõtvad trimestri- ja aastahinded kantakse eKooli ja tunnistusele.** Vajadusel väljastatakse vanemale kõik eKooli kantud hinded paber kandjal.
7. Aastahinded kantakse õpilasraamatusse.

Õpiprotsessi hindamine

Protsessihindamise eesmärk on:

- Õpilasele tagasiside andmine õppimise edukusest;
- Õpilase õpimotivatsiooni ja positiivse enesehinnangu toetamine;
- **Õpilase innustamine ja suunamine sihikindlalt õppima;** Õppeülesannete korrigeerimine ja vajadusel diferentseerimine, **et suunata ja toetada õpilast õppimisel.**
- **Protsessihindamine on orienteeritud õpilase õpiprobleemide lahendamisele õigeaegse ja toimiva tugisüsteemi rakendamise kaudu;** • **Õpiprotsessis hinnatakse õpilase saavutusi võrreldes tema varasemate saavutustega;**
- Protsessihindamisel arvestatakse nõutavaid õpitulemusi, õppeaine eripära, õpilase vanust, võimeid ja arengut. Hindamise objektid ja vahendid valib õpetaja.

Käitumise ja hoolsuse hindamine

1. Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse **Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 15 lõike 2 alusel koostatud haridus- ja teadusministri määrusest nr 1/ 06.01.2011 Põhikooli riiklik õppekava § 19 (2)**
2. Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine, heade tavade ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ja väljaspool kooli, kusjuures **õpilane vastutab oma tegevuste ja valikute eest.**
3. Hinded:
 - Eeskujulik;
 - Hea;
 - Rahuldav;
 - Mitterahuldav.
4. Käitumishindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata "mitterahuldavaks" ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.
5. Käitumist ja hoolsust ei hinnata tulenevalt õpilase erivajadusest klassijuhataja ja HEV koordinaatori ettepanekul. Tunnistusele kirjutatakse: erivajadusest tulenevalt käitumist ja / või hoolsust ei hinnata.
6. Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.
7. Põhikooli õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal **trimestril**.
8. Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse eKooli ja klassitunnistusele; käitumishinne ka õpilasraamatusse.
9. Põhikooli lõputunnistusele märgitakse ainult käitumishinne.
10. Käitumise aastahindeks pannakse "mitterahuldav" kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse, milles on arvestatud ka õpilasesinduse seisukohti ja ettepanekuid. **"Mitterahuldava" ja "rahuldava" käitumishinde korral ei anta õpilasele trimestri ega õppeaasta lõpul kooli kiituskirja "hea" või "väga hea" õppeedukuse ja käitumise eest. Ainealase kiiruskirja andmise otsustab õppenõukogu.**

11. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse, tema kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
12. Hoolsushindega "mitterahuldav" hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata kodused õppeülesanded. **"Mitterahuldava" ja "rahuldava" hoolsushinde korral ei anta õpilasele trimestri ega õppeaasta lõpul kooli kiituskirja "hea" või "väga hea" õppeedukuse ja käitumise eest.**
13. **Kui õppeaine kokkuvõttev trimestri- või aastahinne on "mitterahuldav", siis hoolsuse trimestri- või aastahinne on "mitterahuldav".**

Hinde ja hinnangu vaidlustamine

1. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
2. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

1. Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne kantakse **eKooli** ja õpilasraamatusse.
2. Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
3. Täiendava õppetööle jäetakse õpilane peale õppeperioodi lõppu 5. kuni 10. päevaks. Õppepäeva pikkus on kuni 5 õppetundi.
4. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
5. 1.–3. kooliastmel jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt **trimestrihinnetest** või

trimestrite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.

6. 1.–3. kooliastmel võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines pandud välja aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
7. Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppivaid õpilasi.

Õpilase järgmisse klassi üleviimine

1. Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
2. 1.–3. kooliastmes viiakse õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, järgmisse klassi üle enne õppeperioodi lõppu. Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 31. augustiks.
3. **Põhikooli õpilased, kelle käitumise aastahinne on „mitterahuldav“, viiakse rahuldava õppe edukuse korral üle järgmisse klassi.**
4. **Põhikooli lihtsustatud õppekavalt, koduõppelt lapsevanema soovil ja välisriigist tulnud õpilase üleminekul põhikooli riiklikule õppekavale, otsustab kooli õppenõukogu õpilase ainealase nõustamise järgselt tema teadmiste ja oskuste taseme alusel, millises klassis õpilane õpinguid jätkab.**
5. Lõikes 2 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

Hindamisest teavitamine

1. Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassiõpetaja või aineõpetaja õppeaasta algul.
2. Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja õppeaasta algul.
3. Õpilasel on õigus saada oma hinnete kohta teavet aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt ja **eKoolist**
4. Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele klassi lastevanemate koosolekul õppeaasta algul, **soovi korral ka individuaalselt**. Kool avalikustab avaliku teabe seaduse alusel kooli õppekavas sätestatud hindamise korralduse kooli veebilehel.
5. Õpitulemusi kontrollivad hinded ja **protsessihinded** tehakse lapsevanemale teatavaks **eKooli** kaudu, kokkuvõtvad hinded **klassitunnistusel eKooli** kaudu, lapsevanema soovil paber kandjal.
6. Lapsevanemal või eestkostjal on õigus saada teavet oma lapse hinnete kohta aineõpetajatelt ja klassijuhatajalt **ning eKoolist**.

HEV õpilaste põhikooli lõpueksamitööde sooritamisest

Põhikooli riikliku õppekava järgi õppiv põhikoolilõpetaja sooritab põhikooli lõpetamisel (viimasel õppeaastal) järgmised ühtsed põhikooli lõpueksamid:

1. eesti keele eksam;
2. matemaatikaeksam;
3. õpilase valikul eksam „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 30 lõike 4 alusel ministri määrusega kehtestatud õppeainete hulgast (edaspidi *valikeksam*). [RT I, 31.05.2012, 5 - jõust. 03.06.2012]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud valikeksami saab teha õppeaines, mida õpilane on kooli õppekava järgi õppinud. Õpilase soovil ja kooli nõusolekul võib sooritada eksami ka õppeaines, mida õpilane ei ole koolis õppinud. [RT I, 31.05.2012, 5 - jõust. 03.06.2012]

Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami

asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust. [RT I, 31.05.2012, 5 - jõust. 01.09.2012]

Kooli direktor võib eksameid korraldavat asutust eelnevalt informeerides võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

1. lisaaega kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
2. eksami läbiviimist eraldi ruumis;
3. puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
4. arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamiseta õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
5. vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
6. õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
7. õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahtikirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
8. spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist; [RT I, 13.09.2012, 1 - jõust. 16.09.2012]

Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetamiseks sooritab õpilane haridusministeeriumi poolt kinnitatud lõpueksamid. 9. klassi õpilastele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöole.
2. Õpilasele, kelle aastahinded ja lõpueksamid on sooritatud vähemalt hindele "rahuldav" väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.
3. Täiendavale õppetöole ja järeleksamitele jäetud õpilastele väljastatakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus pärast võlgnevuste likvideerimist.
4. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
 - a. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

- b. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
(Põhikooli riiklik õppekava, 06.01.2011 nr 1)